

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 11 maja 2022 r.

PS.I.431.60.2021.MPR

**Pan
Ryszard Kalis
Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
Plac Wolności 12a
46-100 Namysłów**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 25 – 27 stycznia 2021 r. przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (nazywanej dalej „ustawą”) oraz zgodności zatrudnienia pracowników Centrum z wymaganymi kwalifikacjami.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie w kontrolowanym zakresie.

Ocenę działalności Centrum oparto o ustalenia kontroli opisane szczegółowo w protokole. Należy jednocześnie wskazać, że przedmiotowe uchybienia i nieprawidłowości pomimo, iż mają wpływ na prawidłowość realizacji zadań określonych dla powiatu w ustawie – ze względu na swój charakter i wagę – nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki.

W toku kontroli stwierdzono, że siedziba Centrum mieści się przy Placu Wolności 12a w Namysłowie. Jednostka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach: od 7:30 do 15:30. Siedziba Centrum zlokalizowana jest w budynku trzykondygnacyjnym z podjazdem dla wózków. Budynek jest wyposażony w windę. W związku z powyższym w dostępie do pomieszczeń zajmowanych przez Centrum

¹ Zwane w dalszej części wystąpienia: Centrum.

(7 pokoi) nie występują żadne ograniczenia dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub mających trudności z poruszaniem się.

W ramach realizacji zadań własnych powiatu nie realizowano zadań w zakresie:

- 1) pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 2) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;
- 3) szkolenia i doskonalenia zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 4) doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

W okresie objętym kontrolą Centrum nie realizowało zadań zleconych, określonych w art. 20 ustawy:

- 1) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 2) prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) udzielania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

Nie wnosi się uwag do:

- kwalifikacji pracownika socjalnego Centrum oraz zgodności jego wynagrodzenia z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 oraz 2021 roku;
- realizacji zadań powiatu w zakresie prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej;
- opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym;
- udzielenia informacji o prawach i uprawnieniach;
- podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych;
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- prowadzenia specjalistycznego poradnictwa.

W związku z sytuacją pandemiczną panującą w roku 2020 odstępuje się od formułowania wniosków w zakresie nie podnoszenia przez pracownika socjalnego kwalifikacji, poprzez udział w szkoleniach.

W trakcie kontroli udostępniono kontrolującemu świadectwo ukończenia przez Dyrektora studiów podyplomowych w zakresie: *Prawo Pracy i Prawa Socjalnego – specjalizacja Organizacja Pomocy Społecznej* z dnia 01.08.2003 r., wystawione przez Uniwersytet Wrocławski. Wymienione w przedmiotowym świadectwie nazwy przedmiotów oraz wymiar zrealizowanych w ich ramach godzin zajęć odbiegają od nazw bloków tematycznych oraz minimalnego wymiaru godzin wskazanych w § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 lutego 1999 r. w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (Dz.U. Nr 21, poz. 187), stąd **nie można uznać przedmiotowych studiów za równoważne z uzyskaniem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.**

Z uwagi na pozytywną ocenę jednostki kontrolowanej oraz pracy jej Dyrektora - zasadnym jest ustalenie sposobu likwidacji stwierdzonych rozbieżności w wymaganym minimum programowym ukończonej specjalizacji. W opinii tutejszego organu oraz Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Dyrektor jednostki może:

- zwrócić się do uczelni o przepisanie dyplomu (tak by wykaz przedmiotów spełniał wymogi określone w rozporządzenia w sprawie specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej);
- ukończyć specjalizację z zakresu pomocy społecznej zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1081).

Ponadto Powiat Namysłowski nie prowadzi ani nie zleca prowadzenia mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. uchybienie dotyczące:
 - a) nieprecyzyjnego określenia zakresu zadań powiatu jakie ma realizować Centrum w § 4 ust. 1 regulaminu organizacyjnego;
 - b) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach;
2. nieprawidłowości w zakresie:
 - a) określenia w § 5 pkt 1 uchwały Rady Powiatu Namysłowskiego *w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie* przedmiotu działania Centrum z naruszeniem art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, a także art. 16 ust. 1 oraz art. 19 i art. 20 ustawy;
 - b) określenia w § 7 pkt 4 uchwały Rady Powiatu Namysłowskiego *w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Namysłowie* kręgu osób uprawnionych do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości powiatu z naruszeniem art. 112 ust. 5 ustawy;
 - c) niezgodności zapisów w § 3 ust. 2 regulaminu organizacyjnego Centrum z zasadami określonymi w ustawie o samorządzie powiatowym, w odniesieniu do kompetencji nadzorczych organów powiatu;
 - d) posiadania przez Dyrektora Centrum specjalizacji z zakresu organizacji

pomocy społecznej, nie spełniającej minimum programowego określonego w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;

- e) udzielenia Dyrektorowi oraz Zastępcy Dyrektora Centrum przez Starostę Namysłowskiego upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, z naruszeniem art. 112 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej;
- f) udzielenia Zastępcy Dyrektora Centrum przez Starostę Namysłowskiego upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych, z naruszeniem art. 38 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym;
- g) nieterminowego przedstawienia Radzie Powiatu Namysłowskiego oceny zasobów pomocy społecznej przez Zarząd Powiatu, co stanowi naruszenie obowiązku określonego w art. 16a ust. 4 ustawy;
- h) nierzetelnego sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, co stanowi naruszenie art. 19 pkt 17 ustawy;
- i) zawarcia w sentencji decyzji przyznaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki treści wykraczających poza zakres rozstrzygnięcia, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
- j) braku uzasadniania prawnego decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej oraz lakonicznego uzasadnienia decyzji o przyznaniu pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, co nie spełnia wymogów określonych w art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a.;
- k) braku prawidłowego uzasadnienia faktycznego decyzji, co stanowi naruszenie art. 107 § 3 k.p.a.;
- l) braku prawidłowego zawiadomienia strony o wszczęciu postępowania w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 61 § 3 i 4 k.p.a.

Skutki i zakres stwierdzonych nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli. Jako przyczynę powstania nieprawidłowości uznano niedostateczną znajomość przepisów: ustawy o pomocy społecznej, k.p.a., ustawy o samorządzie powiatowym, a także rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

W dniu 22.02.2022 r., tj. w terminie wynikającym z § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U z 2020, poz. 2285), do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu wpłynęły skierowane do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej zastrzeżenia Dyrektora Centrum, wniesione do protokołu kontroli. Stosownie do treści § 17 ust. 6 cytowanego rozporządzenia wniesione zastrzeżenia, które kontrolujący Centrum zespół inspektorów poddał analizie.

Nie zostały uwzględnione zastrzeżenia dotyczące zgodności kwalifikacji Dyrektora Centrum z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej.

Natomiast w zakresie w jakim zastrzeżenia uwzględniono dokonano – zgodnie z zasadami określonymi w § 17 ust. 8 ww. rozporządzenia – stosownych zmian w protokole kontroli. Stanowisko w przedmiotowym zakresie wraz z uzasadnieniem do zastrzeżeń, które nie zostały uwzględnione – zostało przekazane Dyrektorowi Centrum odrębnym pismem.

Odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości uznano:

- członków Rady Powiatu Namysłowskiego w zakresie przyjęcia w uchwale dotyczącej statutu Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej;
- Starostę Powiatu Namysłowskiego w zakresie wydania upoważnień z naruszeniem przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym;
- Zarząd Powiatu Namysłowskiego w zakresie przyjęcia w regulaminie organizacyjnym centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o samorządzie powiatowym i ustawy o pomocy społecznej oraz nieterminowego przedstawienia Radzie Powiatu oceny zasobów pomocy społecznej;
- Dyrektora Centrum w zakresie nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Stwierdzone uchybienie i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki. Nie generują również skutków o charakterze finansowym, niemniej wpływają negatywnie na jakość usług i realizację zadań określonych dla powiatu w ustawie.

Mając na uwadze odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące:

- przyjęcia w uchwale dotyczącej statutu Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o finansach publicznych;
- przyjęcia w uchwale dotyczącej regulaminu organizacyjnego Centrum zapisów niezgodnych z treścią ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym oraz nieterminowego przedstawienia Radzie Powiatu oceny zasobów pomocy społecznej;
- wydania upoważnień z naruszeniem przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o samorządzie powiatowym,

odstępuje się od formułowania zaleceń pokontrolnych Dyrektorowi Centrum w powyższym zakresie.

Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) jednoznaczne udokumentowanie przez Dyrektora Centrum kwalifikacji określonych w art. 122 ust. 1 ustawy;
- 2) przekazywanie Zarządowi Powiatu oceny zasobów pomocy społecznej w terminie umożliwiającym jej przedstawienie Radzie Powiatu Namysłowskiego zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy;
- 3) terminowe sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 19 pkt 17 ustawy;
- 4) prowadzenie postępowań oraz wydawanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo otrzymują:
Rada Powiatu Namysłowskiego
Starostwo Powiatowe w Namysłowie
Plac Wolności 12a, 46-100 Namysłów